

SF

Pasaulinės fantastikos Aukso fondas

70

Harry Harrison BELAISVĖ VISATA

Harry Harrison BELAISVĖ VISATA

Mokslinis fantastinis romanas ir apsakymai

Siaubinga paslaptis gaubia slėnį,
kuriame gyvena actekas Čimalas.
Žiaurūs dievai budriai saugo visas
kalnų perėjas, o fanatiški žyniai uoliai
jiems padeda, išlupdami širdis iš visų
prasikaltėlių. Tačiau labiausiai bijoma
dvigalvės deivės Koatlikujės, kuri
išslenka medžioti naktį...

Iš anglų kalbos vertė ŽIVILĖ SAMĖNAITĖ
Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas"
70 tomas. Serija įkurta 1990 m.

Harry Harrison - CAPTIVE UNIVERSE
NewYork, G.P. Putnarns Sons, 1969

Copyright © by Harry Harrison, 1969

Cover art copyright © by Julie Bell, 1996

Vertimas į lietuvių kalbą ©, leidykla "Eridanas", 1997

Elektroninė versija © Knygute.lt, 2011

Turiny

**ŠAUNIAUSIAS PASAULIO MEDŽIOTOJAS
PASKUTINIS SUSITIKIMAS
BELAISVE VISATA**

ŠAUNIAUSIAS PASAULIO MEDŽIOTOJAS

- Jūs, be abejo, suvokiate, misterii Lembai, kad iki šiol dar nė vienam medžiotojui nepavyko nušauti Veneros pelkinio? - paklausė Godfris Spinglas į mikrofoną ir kyštelėjo jį pašnekovui.

- Žinoma, suvokiu. Aš perskaičiau visus aprašymus, išstudijavau visus pranešimus. Esu vadinamas šauniausiu medžiotoju pasaulyje ir, kalbant nuoširdžiai, man tikrai patiktų, jei mane vadintų šauniausiu medžiotoju *dviejuose* pasauliuose.

- Ką gi, ačiū už pokalbį, misterii Lembai. Tarpplanetinė radijo kompanija ir milijonai žmonių, dabar klausančių mūsų, linki jums kuo geriausios kloties. Čia Godfris Spinglas iš Purvamiesčio Veneroje. Laida baigta. - Spinglas išjungė mikrofoną ir įkišo atgal į dėklą magnetofone.

Už jų nugarų į drėgną orą riaumodama iššovė tarpplanetinė raketa. Lembas palaukė, kol triukšmas nutils, tada tarė:

- Jei pokalbis baigtas, gal malonėtumėte pasakyti man, kuris iš šitų... - jis parodė į kelioli-

ka suklypusių, apgriuvusių pašiūrių, - ...yra viešbutis.

- Nė vienas. - Spinglas pakėlė du iš keturių Lembo kelionmaišių. - Viešbutis aną savaitę nugrimzdo į purvą. Bet aš paruošiau jums lovą viename iš sandėlių.

- Jūs labai malonus, - atsakė Lembas, imdamas likusius du krepšius ir pūškuodamas pasukui ilgakojį palydovą. - Atleiskite, kad pridariau jums tiek rūpesčių.

- Anokie čia rūpesčiai, - atsiliepė Spinglas, nesėkmingai mėgindamas užgniaužti apmaudo gaidelę balse. - Aš ir prižiūrėjau viešbutį, kol jis prasmego. Be to, esu muitinės pareigūnas ir paštininkas. Čia ne tiek jau daug gyventojų - ir, velniai rautų, nematau jokios priežasties, kodėl turėtų būti daugiau.

Spinglas baisiausiai gailėjosi savęs ir tūžo ant viso pasaulio už jo neteisingumą. Štai jis, šešių pėdų ir dviejų colių ūgio, stiprus ir išvaizdus vyras, pūva šioje dvokiančioje skylėje. O Lembas, vos penkių pėdų ir keturių colių ūgio akiniuotas storulis, garsėja kaip šauniausias medžiotojas! Ne, nėra pasaulyje teisybės.

Vos nuleidęs nešulius ant betoninių, pelėsiais apsitraukusių grindų, Lembas suskato

knistis po visus savo krepšius.

- Norėčiau eiti tučtuoju ir nušauti pelkinį iki tamsos, kad galėčiau grįžti rytine raketa. Gal malonėtumėte pasakyti vedliui...

- Aš ir esu vedlys. - Spinglas vos susilaikė neprunkštelėjęs. - Ar jums neatrodo, kad pernelyg, na, optimistiškai vertinate savo sugebėjimus? Pelkiniai puikiai plaukioja, skraido, bėgioja ir šokinėja nuo medžių. Jie atsargūs, protingi ir nuožmūs. Dar nė vienas žmogus nėra nušovęs pelkinio.

- Aš nušausiu, - užtikrino pašnekovą Lembas, vilkdamasis pilką kombinezoną, kurį išsitraukė iš kelionmaišio. - Medžioklė - tai mokslas, kurį aš vienintelis perpratau. Aš nežinau, kas yra nesėkmė. Paduokite, prašau, galvą.

Spinglas be žodžių ištiesė medžiotojui didžią galvą iš papjė-mašė su nupieštais baltais dantimis ir raudonomis akimis. Užsivožęs ją ant galvos, Lembas apsiavė pilkus batus su prikabintais baltais nagais ir užsimovė pilkas pirštines.

- Kaip aš atrodau? - paklausė jis.

- Kaip riebi pelkinė žiurkė, - pareiškė Spinglas.

- Puiku. - Medžiotojas dar išsitraukė iš krep-

šio gumbuotą lazdą ir įsikišo ją tarp kaukės dantų. - Teikitės parodyti man kelią, misterii Spinglai.

Spinglas, visiškai netekęs žado, prisisegė prie diržo pistoletą ir patraukė taku link pelkių.

- Duosiu jums vieną minutę laiko grįžti atgal, - tarė Lembas, kai paskutinytis pastatas dingo rūke už jų nugarų. - Tik būkite atsargus. Kiek suprantu, šitie pelkiniai labai pavojingi.

- Pavojingi! Ne tas žodis. Paklauskite mano patarimo, Lembai, grįžkite į gyvenvietę.

- Ačiū, misterii Spinglai, - atsiliepė duslus balsas iš groteskiškai juokingos galvos. - Bet aš darysiu, ką sumanęs.

Spinglas nuėjo sau. Tegu tą kvailį suėda koks pelkinis ar kuris kitas čionykštis žvėris. O tada bus galima panaršyti po jo krepšius - gal ras ką vertinga...

Ūmai drėgname ore nuaidėjo ugniasvaidžio šūvis - garsas, kurio nesupainiosi su jokių kitu. Akimirkliai sustingęs vietoje, Spinglas išsitraukė pistoletą ir puolė taku atgal.

Bet ginklo neprireikė. Lembas sėdėjo ant nuvirtusio medžio kamieno, pasidėjęs šalia butaforinę galvą, ir didele spalvinga skarele šluos-

tėsi prakaitą nuo veido. Už jo nugaros pusiau išlindęs iš džiuuglių tysojo šlykščiai žalias pelkinis - aštraialtis, sparnuotas, naguotas padaras, keliantis šurpą net ir po mirtieš.

- Kaip...? - Spinglui užėmė kvapą. - Kaip... jums... kaip?

- Labai paprastai, - atsakė Lembas, traukdamas iš kišenės fotoaparata. - Atradau šį būdą prieš keletą metų. Matote, tada aš pagaliau prisipažinau pačiam sau, kad esu pernelyg apkūnus ir trumparegis, prastas pėdsekys ir nevykęs miškininkas. Tačiau buvau velniškai geras šaulys ir didžiavausi tuo. Visuomet troškau būti medžiotoju, tik man niekada nepavykdavo prisėlinti prie aukos per tokį atstumą, kad galėčiau iššauti. Todėl sumaniau sukeisti vaidmenis vietomis - logiška, ar ne? Juk pagaliau laukiniai žvėrys gimę medžioti ir žudyti, tad ar verta rungtis su jais šioje srityje? Nuo to laiko užuot pats sekęs žvėris, pats tapdavau masalu ir leisdavau jiems mane sekti ir pulti - į mirtį, be abejo. Su antilopės odos apsiaustu bei ragais ant galvos klūpojavau prie upelio ir nušoviau greitąjį leopardą. Vaidindamas lėtapėdį zebra, nudėjau visus tuos liūtus, kurie dabar puošia mano kolekciją. Tas pat ir čia. Išstudijavęs visą medžiagą apie pelkinius išsiaiški-

nau, kad jie minta beveik vien tik milžiniškomis pelkių žiurkėmis, *rattus venerius*. Todėl tapau žiurke - ir štai jums rezultatas. - Lembas kilstelėjo fotoaparata ir nufotografavo negyvą žvėrį.

- Bet kaip - be šautuvo?

Medžiotojas parodė į šalia atremtą gumbuotą lazda, kurią jis atsinešė čionai kaukės dantyse.

- Joje paslėptas ugniasvaidis. Šitie padarai iškart būtų atpažinę ginklą.

Ir tada Spinglui šovė į galvą mintis. Pelkinis tyso negyvas, o *jis* turi ginklą - ir žino paslaptį. Lembas amžiams dings pelkėje, o jis taps šauniausiu pasaulio medžiotoju. Dviejų pasaulių. Spinglas kilstelėjo pistoletą.

- Viso geriausio, mulki, - dar nusišaipė jis. - Ir ačiū už informaciją.

Lembas tik šyptelėjo ir nuspaudė fotoaparato blykstės mygtuką. Viduje įtaisytas ugniasvaidis išdegino apvalią skylę Spinglo krūtinėje, jam taip ir nespėjus nuspausti gaiduko. Lembas palingavo galva.

- Žmonės niekuomet nesupranta, ką jiems sakai. Aš esu puikus masalas *visiems* medžiotojams. Ką gi, paskaičiuokime: dabar mano sąskaitoje vienas pelkinis - ir trylika, ne, keturio-

lika nevykėlių pasikėsintojų.

PASKUTINIS SUSITIKIMAS

1

Hautamakis nutupdė laivą ant uolų skeveldromis nusėto iškyšulio, senos, ištrupėjusios lavos srauto liekanos, kitoje ledyno pusėje. Tjond pagalvojo, kad galima buvo nusileisti ir arčiau, bet garsiai nieko nepasakė: Hautamakis buvo laivo vadas, jis viską ir sprendavo. Tiesą sakant, ji juk galėjo ir nedalyvauti žygyje. Niekas nevertė jos kabarotis į šitą baisų suskeldėjusio ledo kalną. Antra vertus, Tjond nė už ką nebūtų sutikusi likti laive.

Čia, negyvenamoje planetoje, kažkur kalno viršūnėje, buvo radijo švyturys, dešimčia įvairių dažnių siunčiantis į kosmosą cypiančius, traškančius signalus. Todėl Tjond, supranta ma, troško pamatyti jį savo akimis.

Guljas padėjo jai užkopti ant stačios uolos, ir Tjond padėjo jam, pakštelėdama į vėjo nugairintą skruostą.

Būtų buvę pernelyg naivu tikėtis, kad švyturį pastatė ne žmonės, nors Hautamakio laivas ir žvalgė tariamai dar neištirtą Galaktikos rajoną. Vis dėlto buvo viltis, visai menkutė viltis,

kad švyturį pastatė *kiti*. Todėl Tjond ir nusprendė vykti drauge su vyrais. Jai baisu buvo net pagalvoti, kad gali pražiopsoti akimirką, į kurią žmonija veržėsi šitiek amžių, jau nugrimzdusių praeities ūkanose.

Bet dabar jai reikėjo atsikvėpti, juk ji nebuvo pratusi prie lokio fizinio krūvio. Tjond sustojo, o kadangi ji buvo susirišusi viena virve su abiem vyrais, jiems taip pat teko sustoti. Pajutęs baikštų virvės timptelėjimą, Hautamakis stabtelėjo ir atsigręžė. Jis tylėjo, dėbsodamas į Tjond viršaus, bet viską pasakė jo kūnas: galingas, tiesus, raumeningas, įdegęs ir visiškai nuogas po permatomu skafandru. Hautamakis kvėpavo lengvai ir normaliai, abejingai žiūrėdamas, kaip sunkiai kilnojasi jos krūtinė. Hautamaki! Kas tu per žmogus, Hautamaki, jei gali su tokia panieka žvelgti į moterį?

Hautamakiui tai buvo sunkiausias išbandymas per visą jo gyvenimą. Kai du nepažįstamieji pakilo į laivą trapu, jis pasijuto sužeistas į pačią širdį.

Tai buvo jo laivas, jo ir Kiiskineno. Bet Kiiskinenas mirė, o kartu su juo mirė ir kūdikis, kurį

jiedu taip troško turėti. Mirė dar negimęs, net nepradėtas. Mirė, nes Kiiskinenas žuvo, ir Hautamakis niekada daugiau nenorės turėti vaikų. Tačiau liko darbas, kurį reikėjo užbaigti; kai įvyko nelaimė, žvalgybinis skrydis buvo dar tik įpusėtas. Grįžti į žvalgybos bazę reikštų veltui iššvaistyti daugybę laiko ir kuro, todėl Hautamakis susisieko su baze ir paprašė pagalbos. Ir gavo. Porą žvalgų, jaunų bei nepatyrusių.

Tiedu kaip tik laukė pirmojo paskyrimo - o tai reikė, kad nors ir neturėjo patirties, visgi buvo neblogai paruošti žvalgų darbui. Jie, aišku, susidoros su visomis užduotimis, dėl to nevertėjo jaudintis. Bet jiedu buvo komanda, o Hautamakis - tik pusė komandos; vienatvė kartais gali virsti siaubinga kančia.

Jei Kiiskinenas būtų buvęs gyvas, Hautamakis būtų su džiaugsmu sutikęs naujokus savo laive. O dabar jis nekentė įsibrovėlių.

Pirmas į laivą įžengė vyras ir iškart ištiesė ranką.

- Aš esu Guljas, kaip jau žinote, o čia mano žmona Tjond. - Jis grįžtelėjo per petį ir nusišypsojo, tebetiesdamas ranką.

- Sveiki atvykę į mano laivą, - atsakė Hautamakis ir susidėjo rankas už nugaros. Jei šitas

kvailys nežino Vyru papročiu, jis, Hautamakis, tikrai nesiims jo mokyti.

- Atsiprašau. Užmiršau, kad jūs sveikindamiesi nespaudžiate rankų ir išvis nesiliečiate prie nepažįstamų žmonių. - Vis dar šypsodamasis, Guljas žingtelėjo į šalį, leisdamas žmonai įeiti.

- Sveiki, kapitone, - pasisveikino Tjond, žengdama pro duris. O paskui išplėtė akis ir nuraudo, tik dabar pamačiusi, kad Hautamakis visiškai nuogas.

- Aš parodysiu, kur jūsų kajutė.

Taip taręs, Hautamakis apsisuko ir nuėjo, net neabejodamas, jog atvykėliai seks iš paskos. Moteris! Jis matė tas būtybes įvairiose planetose, netgi kalbėjosi su jomis, bet niekada net nepagalvojo, kad kada nors viena iš jų įžengs į jo laivą. Kokios jos šlykščios su savo išpurtusiais kūnais! Nenuostabu, jog kitose planetose visi dėvi drabužius, kad paslėptų tuos drebančius, šokčiojančius karulius ir riebalų sankaupas apačioje.

- Ar matei, jis buvo netgi be *batų!* - pasipiktinusi pareiškė Tjond, kai kajutės durys užsidarė.

Guljas nusijuokė....